



România liberă

ORGANUL SFATURILOR POPULARE DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

Anul XVI Nr. 4154

4 pagini — 20 bani

Duminică 16 februarie 1958

Proletari din toate țările, uniți-vă!

In cadrul unor adunări festive

Intregul nostru popor a sărbătorit

A 25-a aniversare a eroicelor lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din februarie 1933

Adunarea festivă din sala Teatrului C. F. R. - Giulești din Capitală

Februarie 1933... A trecut un sfert de veac din dimineața aceea când, întoc și de februarie, a răsunat răscălmășia sirenă în România. După un sfert de veac trecem pe lângă aceleași ziduri. Este tot o zi de februarie, dar o zi a împlinirii victoriilor glorioșilor luptători de atunci. Aici, în inimă veșnică tinăra a Griviței Roșii, sub vechile baricade de luptă ale eroicului nostru proletariat, data calendaristică își delinsește dimensiunile și își conturează împlinirile.

Se sărbătorește 25 de ani de la eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din februarie 1933 și Ziua ceferiștilor, Sala Teatrului C. F. R. Giulești unde are loc adunarea festivă este strălucită de steagurile roșii și tricolore de care sînt înscrise semnele eroicei aniversări: Februarie 1933 — Februarie 1958. Inima Griviței Roșii născută puternic... Un roșu de aplatze salută costrea conducătorilor Partidului Muncitoresc Român și guvernului.

In prezidiul adunării au luat loc tovarășii: Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Emil Bodnăraș, Petre Borilă, Nicolae Ceaușescu, general colonel Alexandru Urăghici, Alexandru Moghioros, Constantin Pirulescu, Dumitru Coliu, Leonida Roata, general colonel Leonida Sălăjan, Ștefan Voitec, Gheorghe Stoica, Florian Dănilache, Constantin Dancea, Iacob Coșoveanu, președintele Comitetului Central al Sindicatului muncitorilor din transporturi și telecomunicații, Vasile Popescu, prim secretar al comitetului de partid al raionului Grivița Roșie, Gheorghe Bors, secretarul comitetului de partid al Complexului C.F.R. „Grivița Roșie”, Dumitru Miron, directorul Complexului C.F.R. „Grivița Roșie”, Ion Turcu, președintele Comitetului de Intreprindere al Complexului C.F.R. „Grivița Roșie”, Vasile Bigu, Paul Bogătoiu, Pavel Bajan, Ion Burtus, Nicolae Ionescu, Constantin Stroescu, Alexandru Tudor, Maria Vasile, participanți la luptele din februarie 1933.

La adunare au luat parte tovarășii Ion Gheorghe Maurer, Vladimir Gheorghiu, Ionuț Fazalea, Alexandru Birădeanu, Atanase Iojă, membri ai C.C. al P.M.R., membri ai guvernului și prezidiului Consiliului Central al Sindicatelor precum și alți conducători ai organizațiilor sindicale și ai altor organizații ale oamenilor muncii, participanți la

luptele din februarie 1933, muncitori ceferiști și petroliști din diferite centre industriale ale țării. Din asistență au făcut parte ambasadorii: R. P. Albania: Miha Lako, R. P. China: Ke Bo-nian, Uniunii Sovietice: A. A. Eplșev, R. Cehoslovacie: Ioan Rohall Illku, R. P. Ungare: Ferenc Keleti, R. D. Germane: Georg Stibi, R. P. Polone: Janusz Zambrowicz, însărcinați cu afaceri ad-interim ai R. D. Vietnam: Phan Van Su, R. P. Bulgaria: Anghel Hubenov, Ban Sin Zik, consilier ai ambasadei R. P. D. Coreene: Pantelja Prohici, prim secretar al ambasadei R. P. F. Iugoslavia și alți membri ai corpului diplomatic.

Adunarea a fost deschisă de tov. Florian Dănilache, prim secretar al comitetului județean București al P.M.R.

Despre aniversarea a 25 de ani de la eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din februarie 1933 a vorbit tovarășul Chivu Stoica, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Române.

In memoria eroilor căzuți în luptele din februarie 1933, cei prezenți au păstrat un moment de reculegere. Cuviințarea tovarășului Chivu Stoica a fost subliniată de aplauze puternice.

In sală au răsunat ovășii îndelungi pentru Partidul Muncitoresc Român și pentru conducătorii săi, pentru eroicii luptători care în armă cu un sfert de veac au ridicat steagul de luptă împotriva „exploatării capitaliste. După încheierea adunării festive a fost prezentat un program artistic susținut de Ansamblul de Cîntece și Dansuri al C.C. al Sindicatului Muncitorilor din Transporturi și Telecomunicații și de Ansamblul de Cîntece și Dansuri al Feroviarilor din R.P. Bulgaria.

E seară tirziu... Pășim prin cartierul stropit acum un sfert de veac cu singele muncitorimii ceferiște. Sub cerul imens și primăvărat, Grivița Roșie, acest eroic bastion de luptă al clasei noastre muncitoare pulsează veșnic viu, din fibrelor de metal, Tirziu se aude sirenă lui Roșă. Dar în sunetul ei adina și înălțarea se înalță biruitoare chemare... Zecenzii eroice și sonor chemă la luptă pentru socialism, pentru fericirea oamenilor, pentru pacea între popoare.

D. TABACU

Decorări cu prilejul celei de a 25-a aniversări a luptelor din februarie 1933

Cu prilejul celei de a 25-a aniversări a eroicelor lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie-februarie 1933, printr-un decret al Prezidiului Marii Adunări Naționale a fost acordat Ordinul „Apărarea Patriei” cl. I ATELIERELOR C.F.R. „GRIVIȚA ROȘIE” BUCUREȘTI.

Au fost distinse cu Ordinul „Apărarea Patriei” cl. a II-a ATELIERELE C.F.R. „16 FEBRUARIE” CLUJ, ATELIERELE C.F.R. GALAȚI, ATELIERELE C.F.R. „LIE PINTILIE” IAȘI, ATELIERELE C.F.R. PAȘCANI, COMPLEXUL

FEROVIAR DEJ, RAFINĂRIA NR. 1 PLOEȘTI, RAFINĂRIA NR. 3 PLOEȘTI-TELEAJEN, UZINA MECANICĂ PLOEȘTI (fostă Unirea) și șirul „LUPTA C.F.R.” iar cu Ordinul „Apărarea Patriei” clasa a III-a ATELIERELE C.F.R. TIMIȘOARA.

Cu același prilej au fost distinși cu ordine și medali ale R. P. Române numeroși participanți la luptele ceferiștilor și petroliștilor din ianuarie-februarie 1933 și oameni ai muncii (februarie 1933 și oameni ai muncii) din C.F.R. și industria petroliferă. (Agerpres).

Vizita în R. P. Română a unei delegații guvernamentale și de partid a R. P. Ungare

Răspunzînd invitației Guvernului Republicii Populare Române și a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, la sfîrșitul lunii februarie, o delegație a Guvernului Revoluționar Muncitoresc Tărănesc Ungar și a Comitetului

Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar în frunte cu tovarășul Janos Kadar va face o vizită de prietenie în Republica Populară Română.

(Agerpres)



Prezidiul adunării festive de la Teatrul C.F.R. Giulești din Capitală

Foto: AGERPRES

Cuvîntarea tovarășului Chivu Stoica

Tovarăși,

Clasa muncitoare, oamenii muncii de la orașe și sate sărbătorește în aceste zile împlinirea unui sfert de veac de la eroicele lupte revoluționare din februarie 1933, care au constituit cea mai puternică ridicare la luptă a proletariatului român înainte de al doilea război mondial, o pagină glorioasă în istoria micșării muncitorești din țara noastră și a poporului român.

Insemnătatea istorică a marilor lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din februarie 1933, organizate și conduse de Partidul Comunist Român, constă în aceea că ele au marcat o cotitură adîncă în desfășurarea luptelor revoluționare din țara noastră, o manifestare a voinței drepte a clasei noastre muncitoare de a onți și respinge ofensiva dezăntărită de clasele exploatare împotriva nivelului de trai al celor ce munceau, de a se opune cu toate forțele fascizării țării. În ciuda terorii crinoase dezăntărită de regimul burghozo-mosieresc împotriva micșării muncitorești și antifasciste, luptele din februarie 1933 au zgătuit pentru un timp ascensiunea la putere a fascismului, au dat o lovitură puternică de aserție și a dat o cădere monopolurilor străine și de împingere a României în războiul antisovietic pregătit de cercurile reacționare imperialiste.

Evenimentele din februarie 1933 au avut totodată o mare însemnătate internațională. Izbușnie la numai două săptămîni după instaurarea dictaturii hitleriste în Germania, într-un moment cînd, în întreaga Europă, fascismul ocupa noi poziții, pregătindu-se pentru cucerirea puterii, luptele proletarietului din România au constituit prima mare acțiune împotriva fascismului, stîrnind un puternic ecou în întreaga lume.

Glorie veșnică eroilor care și-au vărsat singele în marile lupte revoluționare duse, sub conducerea Partidului Comunist Român, pentru interesele vitale ale clasei muncitoare, ale întregului popor, pentru o viață mai bună a celor ce munceau, pentru independența

națională, pentru democrație și socialism.

Referindu-se la împrejurările în care s-au desfășurat luptele din februarie 1933, tovarășul Chivu Stoica a arătat că ele au avut loc spre sfîrșitul marii crize economice care a izbucnit în 1929 zguduind întregul sistem capitalist. În timp ce Uniunea Sovietică dobîndea mari succese în dezvoltarea economică, națională și ridicarea nivelului de trai al poporului, ceea ce făcea și mai evidentă imensa superioritate a socialismului.

Burghezia internațională, marile puteri imperialiste se străduiau să găsească o ieșire din criza aruncînd întreaga povară a acesteia pe spătarul clasei muncitoare, a oamenilor muncii și a popoarelor înrobite de imperialism. În scopul însușirii valorii revoluționare al maseilor muncitoare, cercurile cele mai reacționare ale imperialismului sprijineau ascensiunea fascismului la putere și pregăteau dezăntărirea unui nou război mondial îndreptat în primul rînd împotriva Uniunii Sovietice.

Inapoierea economică a țării noastre, existența unor puternice războaie mondiale, aserierea țării de către monopolurile imperialiste, jumătarea crizei industriale cu o criza agrară au făcut ca în România criza economică să provoace suferința din cele mai mari maseilor muncitoare și să ducă la o puternică ascuțire a contradicțiilor de clasă.

Pătrunderea capitalului străin în principalele ramuri ale economiei noastre naționale a fost intensă în de an de politică trădătoare a guvernului burghezo-mosieresc, a partidelor „istorice”, care au sacrificat interesele naționale ale țării. Această politică și-a găsit cea mai vădită expresie în acceptarea de către guvernul național-țărănesc în 1932, a așa numitului „plan de la Geneva”, prin care România, ajunșă într-o situație economică și financiară catastrofală se aruncase a politicii de la clasele exploatare, era pusă sub controlul direct al băncilor și monopolurilor creditoare din occident.

Efectele politice de jefuire dusă de partidele burghezo-mosieresc erau simțite în primul rînd de clasa muncitoare. Indicele general al salariilor scăzuse în 1933 la 60% față de cel din anul 1929; impozitele creșeau; lefurile de mizerie erau și mai mult micșorate în urma înțelșilor și amenințării abuzive; ziua de lucru era de 10-14 ore; zilnic se anunța încheierea de noi întreprinderi. Numărul șomerilor crescuse de 5 ori. Criza lovea în același timp și alte părți ale poporului muncitor de la orașe și sate. Tărănimea, înrobirea și exploatărea de moșieri și chiaburi, înglodată

în datorii, îndura povara birurilor, cametelor, călăii, laolaltă cu sîniștele jandarmilor, primarilor, pretorilor. Perceptorii ridicau ultima vîntă din ograda țărănilor ce nu-și mai putea plăti impozitele și datorile la bănci.

În acest timp, guvernul național-țărănesc vărsa în buzunarele moșierilor sume uriașe ca prime de export și înlesnirea totodată chiaburilor acapararea pămîntului, țărănilor aduși la săpă de lemn. Funcționarii de stat, învățătorii și profesorii, pensionarii, meseriașii erau de asemenea puțneric loviți de criza. Cei mai vîrstnici își amintesc și acum scenele caracteristice acelor zile — sîruri, nesfîrșite de șomeri înălmîși așteptînd în fața fabricilor sau pe cheul Dimbovitiei, studenții dormind în parcuri sau gîri, învățătorii sau meseriașii vinzîndu-și mobilia din casă pentru a avea din ce plăti impozitele sau chiria care reprezenta o mare parte a veniturilor lor. În fabrici mînuiau copoii siguranței și cozile de topor ale patronilor, burghezia și moșierimea foloseau bande fasciste-diversioniste, la saie domnea teroarea jandarmerească, încheștorii erau pîine, manifestațiile invalizilor, funcționarilor publici, învățătorilor sau studenților erau ajacate cu sălbătie de poliție.

Tovarăși,

Intensificarea exploatării maseilor, sporirea șomajului și mizeriei ducău la creșterea valorii revoluționare. Exponenți al aderărilor, întreprinderi naționale ale poporului, Partidul Comunist s-a dovedit, în acele grele împrejurări, singura forță populară în stare să-și asume sarcina istorică de a organiza și conduce lupta maseilor muncitoare pentru pace, pace, libertate, pentru spulberarea planurilor imperialiste de totată subjugare a țării și de transformare a ei într-un cap de pod al războaiului antisovietic.

Infrîndînd cu eroism prigoana sălbatică dezăntărită de guvernul burghezo-mosieresc, partidul a organizat lupta clasei muncitoare, a oamenilor muncii împotriva exploatării capitaliste, a fascizării țării și a înrobirii ei de către trustrile imperialiste, a demascat totodată elementele reformiste din miscarea muncitorească și a lichidat luptele fracționiste care — măcinînd forțele partidului — au avut loc în prima perioadă a crizei economice.

Congresul al V-lea al P.C.R. a avut o însemnătate istorică în viața partidului. Aplicînd în mod creator la condițiile țării noastre principiile universale-valabile ale marxism-leninismului, Congresul a trasat sarcinile strategice și tactice care stăteau în fața partidului și a subliniat necesitatea dezvoltării legăturilor partidului cu masele, a întăririi ro-

lului conducător al partidului în luptele economice ale proletariatului.

Aplicarea în viață a sarcinilor trasate de Congresul al V-lea al P.C.R. a dus la întărirea unității partidului, la dezvoltarea legăturilor partidului cu detașamentele cele mai înaintate și mai combătive ale clasei muncitoare din sectoare cheie ale economiei naționale — căile ferate, industria petroliferă — la realizarea frontului unit de jos, împotriva și peste capul elementelor reformiste, în luptă pentru interesele vitale ale celor ce munceau împotriva fascismului și a pregătirilor de război. Partidul a desăgurat o intensă activitate în vederea întăririi cehulei din fabrici și a muncii în sindicate, în vederea întăririi frontului unit de jos și a combaterii oricăror tendințe oportuniste.

Partidul a chemat clasa muncitoare să-și strîngă rîndurile, să-și organizeze forțele spre a respinge ofensiva burgheziei. Vechile tradiții de luptă revoluționară ale muncitorilor ceferiști, nemulțumirile și revolte ce mocneau în rîndurile acestora ca urmare a repetatelor „curbe de sacrificii”, a scăderii salariilor, a concedierilor masive, îndreptăteau pe deplin aprecierea plenară C.C. al P.C.R. din octombrie 1932, că în „apărarea intereselor maseilor proletare în timpul apropiat potul cel mai important al frontului proletar, asupra căruia partidul va trebui să-și concentreze sforșările sale, continuă să fie ceferiștii”.

De mare însemnătate pentru desfășurarea luptelor din februarie 1933 a fost Conferința pe țară a muncitorilor ceferiști, ținută la București în 20 martie 1932, care a dezbătut, pe baza orientării date de Congresul al V-lea al P.C.R., sarcinile ce revin ceferiștilor în cadrul luptei clasei muncitoare împotriva politicii burgheziei. Conferința a ales Comitetul Central de acțiune pe țară al muncitorilor ceferiști, avînd ca secretar pe tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. În această perioadă, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a desăgurat o intensă activitate de pregătire și organizare a luptei ceferiștilor, luînd parte la conferințele ceferiștilor de la București, Cluj, Iași și Galați. Comitetul Central de acțiune pe țară a îndeplinit, sub îndrumarea directă a C.C. al P.C.R., rolul de stat major al luptelor ceferiște. A fost alcătuit un program de revendicări în care erau imbinare revendicările economice cu cele politice de luptă împotriva fascismului și războiului și au fost create comitete de acțiune în Dej, Cluj, Iași, Galați, Pașcani și alte centre ale țării. Masele largi ale muncitorilor, răspunzînd chemării comunistilor, au înălțat elementele reformiste din conducerea multor sindicate C.F.R. pînă în locul lor muncitori cu spirit revoluțio-

nar. Antrenarea largă a maseilor a făcut posibilă desfășurarea acțiunilor revoluționare în ciuda prigoanei și a piedicilor puse de către poliție, siguranță și jandarmerie, în ciuda acțiunilor sciaționiste a reformiștilor și oportunistilor.

La începutul anului 1933, guvernul burghezo-mosieresc a intensificat măsurile de lovire în interesele clasei muncitoare. În ziua de 28 ianuarie 1933, direcția atelierelor C.F.R. a refuzat să desăconteze obșnișul de salarii. O puternică revoltă a cuprins pe muncitori. Fără intruziune s-a înlocuit un program de revendicări aprobat de muncitorimea ceferiște. O delegație de 60 de muncitori, sprînjită de o grevă demonstrativă la care au participat 4.000 de ceferiști, a fost trimisă la direcția C.F.R. Sub presiunea maseilor, direcția a nevoită să cedeze. Ordinul de a nu plăti avansul a fost retras. Această victorie a dezvăluit maseilor puterea muncitorimii unite în luptă.

Pe urmaș de 31 ianuarie 1933 a fost învinsă o altă grevă demonstrativă. De această dată participă la luptă 7.000 de ceferiști. Timp de cinci ore au demonstrat muncitorii cerînd răspuns pozitiv la cererile lor. Guvernul burghezo-mosieresc a refuzat însă să dea răspunsul cerut.

La 2 februarie 1933 muncitori au ieșit în masă în curtea atelierelor Grivița. A fost ales un comitet de grevă compus din 350 de muncitori. Ca urmare a muncii desfășurate de partid, la chemarea sirenii de la Grivița au răspuns, în sprînjul ceferiștilor, muncitorii din alte întreprinderi ale Capitaliei. Peste 6.000 de oameni ai muncii din numeroase întreprinderi s-au adunat în fața atelierelor Grivița.

Pe baza îndrumărilor comitetului de acțiune pe țară a ceferiștilor, în ziua de 2 februarie au intrat în grevă ceferiștii din Iași ca și cei din Galați. La 3 februarie au intrat în grevă ceferiștii din Pașcani, iar peste câteva zile ceferiștii din Cluj.

În același timp, într-o luptă petroliștilor de pe Valea Prahovei, erunt exploatare de trustrile imperialiste străine. Sub conducerea comunistilor, muncitorii petroliști de la „Astra Română”, „Orion”, „Unirea”, „Romfina-Americana” au declarat grevă pornind apoi în demonstrații de stradă; după repetate ciocniri cu poliția și arma a greviștilor deveni în câteva ore stăpîni ai Ploieștilui, silind autoritățile să pună în libertate pe greviștii arestați.

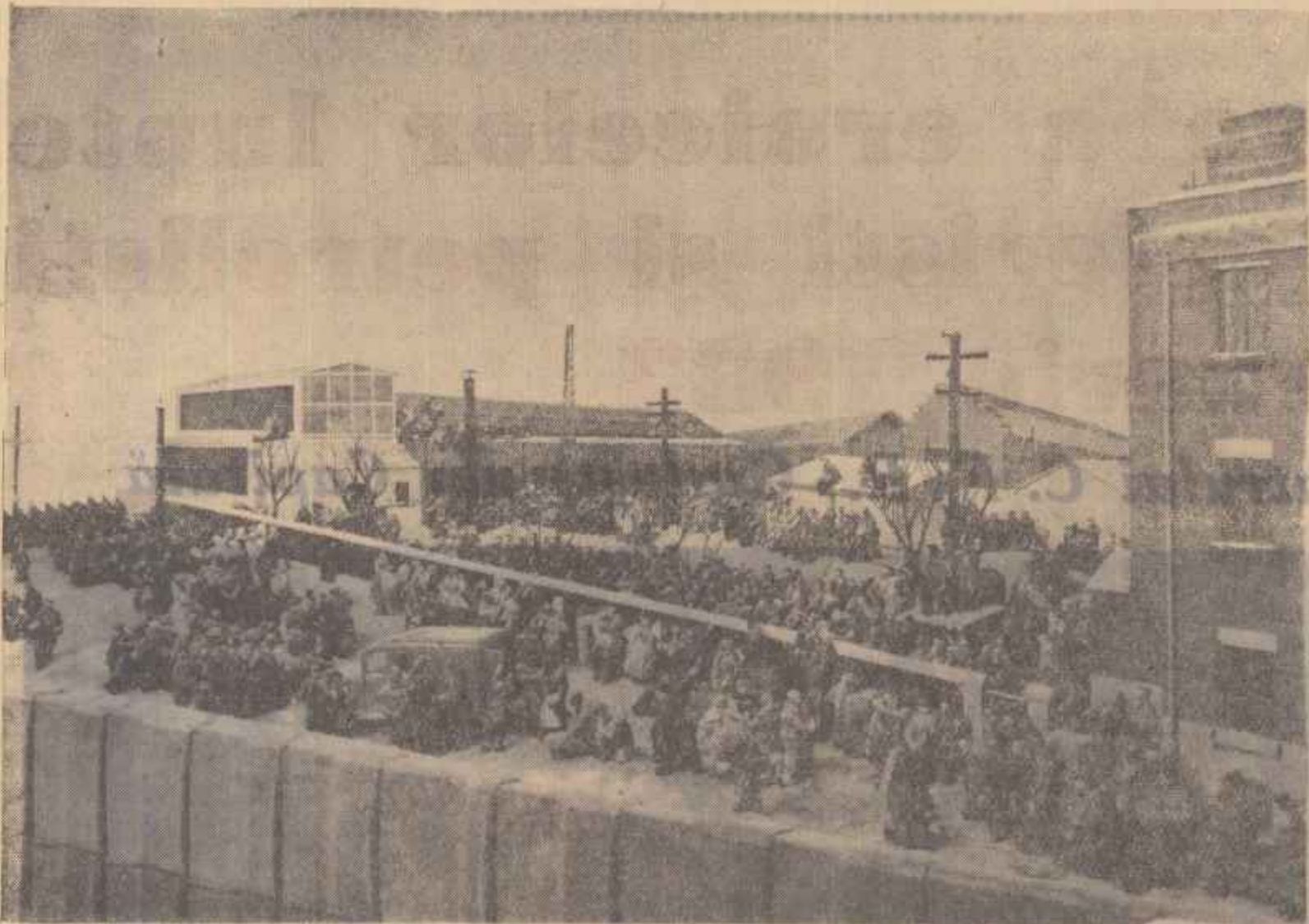
În fața rîdniciei la luptă a maseilor, guvernul burghezo-mosieresc a dat înapoi. O serie de revendicări au fost aprobate. Muncitorimea ceferiște și petroliște cîștigă astfel o mare victorie.

Sub influența luptelor muncitorilor ceferiști și petroliști au loc la sfîr-

(Continuare în pag. 3-4)



25 DE ANI DE LA EROICELE LUPTE ALE CEFERISTILOR SI PETROLISTILOR



La Muzeul de istorie al partidului este prezentată o dioramă înfățișând un aspect din ziua de 15 februarie 1933 la atelierele C.F.R. București. În curtea atelierelor este adunată mulțimea greviștilor. În fața atelierelor se află un grup de muncitori care s-au solidarizat cu greviștii. Ei înfruntă o unitate militară masată în fața atelierelor.

Eroicele lupte și victorii ale muncitorilor petroliști din Ploești și Valea Prahovei *

Dois zile după actiunea de la „Astra” muncitorii de la „Romino-Americana” au declarat grevă. De două luni au prezentat directiei un program de revendicări, cărui nu i s-a dat curs. Seftii sociali-democratici oficiali și cei ghețeristi au început tratative și conștient să răzvrătesc lucrările. Muncitorii nemai vrând să aștepte, au cerut răspuns imediat, în sensul aprobării cererilor lor.

Directia n-a răspuns și a căutat să îndrepteze lucrurile și să înfrunze din nou răspunsul, sub motiv că tratativele sînt în curs și că muncitorii să aștepte.

La această nouă încercare de a înfrunza răspunsul, muncitorii au declarat grevă. După exemplul de la „Astra”, au tras ștrelele, chemând muncitorii la solidaritate, la care muncitorii de la „Astra” și alte fabrici au răspuns imediat lucrul, iar cei din Moreni se pregăteau să vină la Ploești. Directia a făcut apel la poliție, care s-a pus imediat la dispoziția directiei, și s-a scos chiar armata contra muncitorilor. În vâzăr armatei, muncitorii au demonstrat contra directiei, năvălind în birou.

După o ciocnire cu poliția și armata, s-au făcut 130 de arestări. Un număr de muncitori au oprit mașinile în care se aflau arestații și neputându-i elibera, toți muncitorii au pornit spre centrul orașului, unde e și prefectura. S-a încercat înmășinarea muncitorilor de armată, dar nu s-a izbutit căci soldații înaintau printre muncitorii fără a fi. Muncitorii în număr de 7.000-8.000 au făcut o intrare în centrul orașului, la care s-au alăturat cu cerut imediat eliberare a muncitorilor închiși și continuarea luptei.

Pînă la 11 noaptea, muncitorii au dominat centrul orașului și sub această presiune, toți muncitorii arestați au fost eliberați.

* Fragment dintr-un articol apărut în „Scinteia” - februarie 1933.

Din ciclul „Grivița eroică” O, stradă proletară!

În nopțile cu stele, în zilele fierbinți,
cu în vîzăr furtive și pietrele cuminți —
O! Grivița imensă cu glas nedescălit,
într-un geroș februarie ce clor te-am auzit.

— „Mi-e foame, O, ce foame! De pline și frumose
să duc pe piatră-mi dură tot pasi de proletari
și-n val să-i port în luptă în zilele lor mari!”

În clipele de aur din pietre-ai tresălit
și-ai plins amar cînd sîngea de proletari, curat,
pe lăptea de gîlăși a curs în lung juveț
și-ai plins înfiorat cu inima din noi

O stradă care plînge sau ride cîteodată,
prietene, ieri-ai să para că-i ciudată! —
Dar Grivița-o strădă cum alina-lume nu-i
și pribeagînd prin vreme și o străbătut.

Prietene din veacuri, să treci, în zi de Mai
s-o vezi cum ride, mîndră, în purpură și-alb,
și-n steagul roș pe care îl flutură în vînt
mai suie, vie, seva ce curse în pămînt.

ION BANUȚA

Gînduri despre Grivița

S-a frint un om

S-a frint un om cu mina pe stîrnă
în ziua istă, îmbrăcăt-n lum...
Mitrărea, cîntănd din drum,
i s-a înțipit în trup ca o hîrnă.

S-a frint ca plopuț înar, din piciorate,
pe patul cald, de sînge și pămînt —
și multa trupuri omeniești s-au frint
să se jidice viața viitoare.

Și s-au aprins...

Și-ntr-o dimineață, cînd cîntau cocșii,
s-au aprins pe culme trandafirilor roșii —

Au simțit în seară, cu obraji de prunci,
Trandafirii care n-au murit atunci.

Și-am simțit din zorii cînd cîntau cocșii,
Ce vîpăi aruncă trandafirilor roșii.

STELIAN FILIP

ALTE DIMINEȚI

La ora asta tramvaiele nu se mai gîdăsc. Și călătorii sînt alți. Sînt pe platforma din față, lîngă cutanul. Dimineața asta acțiunea înseamnă orașul. Vremea e scosă dină din casă, pe stradă. Călea Griviței se mistere largă, multicoloră, neliniștită. Un cal sur merge lasas, lasas, strîgînd după el o căruța cu un dulap „în trei uși”, închinat străduin în luptă. Oamenii sînt cumpărătoare. De peste drum de „Ateliere” au seșit la noare, hătătorind pămîntul zădărit cu pașii lor ilitipici, niste omuleți de-o zădărașă, cu nasurile în vînt și gîlăgioși de parcă lumea ar fi a lor. Miroase a păcură și a cărbuni arși, a pline caldă și a frunze putredă arse prin curți. Cînd se mai îmbină miroșurile pe Calea Griviței!

La „Ateliere” au venit iar vizitatorii. Grivița Roșie îi primește ieroneasă, impunătoare și emoționantă prin tradiția, prin gloria și semnificația care o are pentru mișcarea revoluționară din țara noastră. Mergi prin curte și înălțegii grupuri-grupuri de oameni, în fața monumentalului lui Roșie, în drum spre cazangeria sau spre sașoane. Copii, adolescenți, oameni mari și cu timplele lungunite, ascultă toți cu atenție și tulburătoare poveste a Griviței Roșii. Intotdeauna la fiecare oră, în fiecare februarie se întâmplă așa.

Operatorul de la stația de amplificare a Atelierelor Grivița Roșie, închipuindu-și că e un poezie în ton cu atmosfera acestei dimineți, pune de mai multe ori la rînd discul cu melodia „Signorina Primavera”. Sau cine știe? Poate că i-o fi plăcînd mult cîntecul acesta.

Printre călătorii masive ale Griviței, printre oamenii ce trec încoace și încoto un electrocar își face loc cu un bizon mare de elveția zeci de ocale cu lapte. Stropi albi și grași s-au prelins peste buzele groase de aluminiu.

Inginerul L. Drimer se întoarce de la toacășul Miron Dumitru, directorul principal al Griviței Roșii. Nu era vorba de cine știe ce — un lucru mărunț în raport cu altele griji ce are directorul pe cap — dar și lucrurile mărunte au rostul și valoarea lor. De ce să se fi făcut are suplimentare? Așa nu-i mai bine? A aranjat treburile în secție (inginerul Drimer este șeful secției mecanice) în așa fel încît nici n-o să se cunoască că intră în reparare strălucit revolver. Vor avea piesele necesare unei producții ritmice.

Maria Vasile stă pe scaun în marginea din draștia a tapiteriei și coase într-una, strîngînd în degetele ei grăsuțe acele îndoit și lungi ca de țigărie, E o femeie în vîră de 50 de ani, în tinerețe a fost frumoasă. Se mișcă mîsurat cu mișcări de felină și mișcă mîsurat la dădăcița față cu expresia blîndă a ochilor și a gurii mici, delicate. Cu ea te simți, nu știu cum, așa cum te simți cînd pui capul în poala mamei și căldă a bunicii. Cum i-o fi stînd „arjagosa”? — cum se zice a-ur fi fost în tinerețe. Coase tracic, gospodărește, și te miră că femeia aceasta, care răspundește în jurul ei atîta liniște, a fost „arjagosa”, a strigat și ea acum 25 de ani la cot cu bărbății Griviței, a îndurat

Pentru aceeași cauză

Locuri ce-mi sînt bine cunoscute mi-au revenit în memorie, privind zilele trecute o hartă întocmită cu mîgăla și precizie. Peste conturul străzilor Clujului de acum 25 de ani, cartografiat la însemnat poziția de tragere a regimentelor 83 infanterie, 5 transmisiuni și 31 artilerie grea, masate în jurul atelierelor C.F.R. atîtate atunci în grevă.

„Amănuntul” este cif se poate de semnificativ, deoarece harta de care amintesc este doar una din numeroasele hărți ale orașelor țării pe care se însemnate acțiunile care au avut loc în diferite momente de luptă pe care au trebuit să se elaboreze ofișerii de stat major pentru a stăvili imposibilități de masă de acum un șterg de vece, pentru un țăr măi bun, împotriva pregătirilor de război și a fascizării țării. Aceste mărțiri ale vremii vin să confirme nu numai spaima care a cuprins pe circulișorii țării din aceia vremei cît și mai ales forța, amploarea eroicele lupte ale ceferistilor și petroliștilor din februarie 1933, cu care s-au solidarizat muncitorii, numeroși intelectuali, țărani din unele părți ale țării, o parte a micii burghezii de la orase.

La sfîrșitul anului 1932 în „Scinteia” se scria: „meseu mai mulți și în diferite părți ale țării încep izbucniri de nemulțumiri și revolta contra asupririi și înrobirii, contra exploatarea și mizeriei, nemulțumiri și revolte care pe alocuri iau forme violente de greve, revolte, intruniri și demonstrații și chiar ciocniri cu aparatul de stat de opresiune”. Și datorită conducerii înțelepte a partidului, această stare de spirit revoluționară se accentuează. În primele zile ale anului 1933 izbucnă ciocnirea adine. Refuzul directiei atelierelor Grivița de a plăti obșnuitele sconturi de muncitorii să demonstreze în fața directiei, să aleagă un comitet de seșione compus din 60 de membri. Sub presiunea maselor, directia fu nevoită să ordoneze acțiunile fără să se scada din remunerația atele de grevă.

Șirul luptelor continuă la Grivița și în alte părți ale Bucureștilor și ale țării transformîndu-se într-o puternică manifestare a solidarității de luptă a celor ce muncesc. După prima mare desfășurare a forțelor luptătoare de la Grivița din 2 februarie 1933, în scurt timp în mai toate marile fabrici din București: Vulcan, Merdan, Balcani, R.M.S. etc. se declară greva de solidaritate. A doua zi după semnarea celor de la Grivița se aflau în luptă și ceferistii de la Iași, baricadîndu-se în ateliere. Acțiunile de solidaritate continuă la Galați, Pașcani, Cluj.

Facăra luptei cuprinsă apoi Valea Prahovei, unde petroliștii desfășoară o luptă deosebit de ascuțită. Timp de 24 de ore orășii Ploești a fost stăpînit în aceste zile de masele muncitorilor ridicate la luptă, care au impus directiei societății „Romino-Americana” să revină asupra scaderilor de salarii și a concedierilor pe care le-a ordonat.

Totul ducea spre o înclăștare din cele mai aprige dintre clase muncitoare și regiunii burghezo-moșierice. Și cînd după o aparentă acalmie, ștrelele Griviței chemau din nou la luptă în dimineața marelui 15 februarie 1933, celor 7.000 de muncitori de la Grivița care declaraseră grevă le venia în ajutor peste 12.000 de oameni care se îndreptaseră spre Grivița eroică din toate colțurile Capitalei. Comandantul regimentului de

Jandarmi pedestri raporta atunci că trupele de sub comanda sa „erau extrem de presate de o mulțime extrem de agitată”. Și acești mulțimi agitate aparțineau nu numai celor de la „Merdan”, „Malaxa”, „C.A.M.”, „Mocionila” și din alte fabrici și chiar o parte a soldaților, căci o companie din regimentul 21 infanterie reluză să tragă în țărții lor.

Urmă apoi reprimarea cruntă și mirivă și odată cu aceasta creșterea urii împotriva dușmanilor poporului. Odată cu procesul înscenat conducătorilor ceferistilor și petroliștilor, manifestîndu-și desovamenul față de partidul comunist, în fabrici au avut loc numeroase intruniri de protest, au fost strîpse zeci de mii de semnături de protest. La proces au fost de față sute de muncitori, intelectuali de vază, etc., care au venit să depună mărturie și să-i manifeste adevăratele pentru lupta năfricată a clasei muncitoare condusă de partid. În timpul procesului se continuau de fapt în forme noi, adecvate în sala de „judecăt” și în țara, în uzine, în fabrici, eroicele lupte ale ceferistilor și petroliștilor.

În 1933, luptele din februarie ale ceferistilor și petroliștilor au determinat manifestări de solidaritate în rîndurile celor mai diferite pături ale populației de toate naționalitățile, căci cauza lor era cauza întregului popor.

AL. POPESCU



Soldarii cu eroicii luptători de la Atelierele C.F.R.-Grivița, oamenii muncii aduc hrană și îmbrăcăminte.

Ecouri de peste hotare de acum 25 de ani

Eroicele lupte ale muncitorilor ceferisti și petroliști din februarie 1933 și apoi procesul înscenat conducătorilor grevei au sîrînit peste hotarele țării în larg ecou în rîndurile oamenilor muncii. Aceste lupte constituind o manifestare hotărîtă a forței clasei muncitoare împotriva fascismului, învini în politica de fascizare a țării și de pregătire a războiului antisovietic, au determinat puternice acțiuni de solidaritate a muncitorilor de pretutindeni. Documentele vremii păstrează numeroase dovezi ale acestei solidarități internaționale.

În cele ce urmează continuăm să prezentăm cîlătorilor noștri cîteva din aceste documente:

În revista săptămînală a Internaționalei comuniste, din corespondența internațională, din 25 august 1933, se scrie printre altele: „Lupta ceferistilor din România (la București și Cluj) care a fost însoțită de ocuparea atelierelor de căl ferate și de lupte de baricade, merită o atenție cu totul deosebită. Era o grabă maturizarea acțiunilor hotărîte ale altor detașamente proletare. Ea a îmbogățit întreaga mișcare revoluționară prin noi forme și metode ale luptei de masă, aplicate pentru prima dată în România.”

Ziarul legal „Descătușarea” din februarie 1934 a publicat emoționante scrisori ale muncitorilor de la căile ferate din Birzula, în care se spune printre altele:

„Noi muncitorii de la căile ferate din Birzula, ca răspuns la marelui singeros și burghezilor romîniști, ne obligăm să strîngem mai mult rîndurile noastre în jurul Partidului Comunist din Uniunea Sovietică, să luptăm și mai puternic pentru îndeplinirea calificativă și cantitativă a tuturor planurilor noastre, pentru a înălțarea disciplinei în muncă, pentru a transportul să ocupe primul loc în gospodăria noastră.

În același timp noi ne obligăm să uităm muncă Ajutorului Roșii în sindicate, formînd o bază a „Ajutorului Roșii”.

Vă trimitem salutul nostru frătesc bolșevic și vă urăm curaj și hotărîre în lupta voastră ce a duceți sub conducerea Partidului Comunist Român în contra capitalismului.”

Aciași muncitori după remiterea moșunii „au continuat să protesteze împotriva măsurilor luate în România față de muncitori”.

Într-o declarație a „Lăzii internaționale de pace și sincerului din Bruș”, se spune printre altele: „Evenimentele care se petrecuseră în februarie 1933 în București au zguduit toată Europa. Înăbușirea singurească a luptei îndreptățite a ceferistilor și lucrătorilor din industria petroliului a mișcat inimile și gîndurile întregii clase muncitoare.”

De acord cu opinia publică progresivă civilizată din întreaga lume și de acord cu păturile muncitoare și intelectuale din Cehoslovacia considerăm de datoria noastră omenească să exprimăm protestul nostru cu mai energie împotriva acestui proces, cît și în contra sentinței neomeneste și neîndreptățite. Cerem silăbarea tuturor victimelor condamnate.”

„Scinteia” nr. 12-13 septembrie-octombrie 1933 scria printre altele: „Patru mari intruniri sîntute în trei centre din Cehoslovacia — la Pilsen, Praga, Kohnrat — Reichenberg — unde la fiecare din ele au luat parte cîte 3000-4000 de muncitori, au votat rezoluții de protest publicate alți în „Rude Pravo” cît și în „Vorwärts” — ambele organe centrale ale Partidului Comunist din Cehoslovacia.”

La procesul înscenat conducătorilor luptelor muncitorilor ceferisti și petroliști, muncitorii francezi și cehoslovaci au trimis delegați și avocați. Delegatul muncitorilor francezi a declarat la proces: „Muncitorimea franceză a urmărit cu un deosebit interes cele petrecute în februarie 1933 și a asociat în același nevoj care au determinat de atîta orî în Franța pe muncitorii să lupte pentru revendicările lor, au fost determinate în grevele lucrătorilor de căl ferate romîni.”

Într-un manifest al C.C. al P.C.R. din martie 1934 se scria: „Din toate părțile lumii, din Europa, America și Africa, din Franța, Anglia, Cehoslovacia, Bulgaria, Spania, Grecia, chiar din înscăvita Germaniei, din Canada, Statele Unite, din Argentina, din Maroc și Africa de Sud, milioane de muncitori au protestat și au cerut telefonice și în scris eliberarea ceferistilor. Acesta strigăt al proletariatului internațional își ațăr glasul sute din cei mai mari învățați și scriitori ai lumii.”



